

Autoreferat

1. Imię i Nazwisko.

Tadeusz Karabowicz

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/ artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa ukraińskiego nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie z dnia 24 czerwca 1998 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Poezja Ihora Kałyncia jako współczesne wcielenie mitu o Mytusie. Monografia twórczości”, promotor w przewodzie doktorskim prof. dr hab. Michał Łesiów. Recenzent: prof. dr hab. Florian Nieuważny (1929-2009), (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Włodzimierz Mokry (Uniwersytet Jagielloński).

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych.

1995 – asystent w Zakładzie Filologii Ukraińskiej, Instytut Filologii Słowiańskiej na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie.

1998 – do dzisiaj- adiunkt w Zakładzie Filologii Ukraińskiej, Instytut Filologii Słowiańskiej na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.).

a) tytuł osiągnięcia naukowego

„Grupa Nowojorska”. *Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku*

b) (autor, tytuł publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa),

Tadeusz Karabowicz, „Grupa Nowojorska”. *Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku*, Wydawnictwo Episteme, Lublin 2014

c) omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Monografia „*Grupa Nowojorska*”. *Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku*, Lublin 2014, jest pracą literaturoznawczą opisującą historię powstania, kontakty literackie oraz motywy twórcze ukraińskiej emigracyjnej grupy literackiej o nazwie „Grupa Nowojorska”. To nieformalne stowarzyszenie ukraińskich twórców kultury, głównie poetów i malarzy, powstało w drugiej połowie lat 50. XX wieku w Nowym Jorku (USA) jako twórcza grupa emigracyjna. Grupę tworzyli pisarze i poeci ukraińscy, którzy po zakończeniu II wojny światowej znaleźli się na zachodzie Europy i po 1945 r. wyjechali do USA jako emigracja polityczna z państw Europy Środkowo-Wschodniej. Byli to: Emma Andijewska, Bohdan Bojczuk, Bohdan Tymisz Rubczak, Jurij Tarnawski, Wira Wowk oraz Żenia Wasylkiwska.

W czasie nieformalnego istnienia „Grupy Nowojorskiej” można wydzielić trzy okresy twórczości jej członków: 1959–1971, 1972–1990, 1991–1999.

Pierwszy okres związany był z wydawaniem w latach 1959–1971 własnego rocznika literackiego „*Nowe Poezje*”. Wyróżniały go: charakterystyczne dla bohemy twórczej życie artystyczno-literackie, debaty o poezji, liczne kontakty z emigracyjnym ukraińskim środowiskiem malarskim, wzmożony proces wydawniczy oraz twórczość translatorska. Okres ten zaowocował także bogatą recepcją czytelniczą, emigracja ukraińska w USA interesowała się bowiem działalnością twórczą „Grupy Nowojorskiej”, często porównując ją do osiągnięć literackich poetów starszego pokolenia – do twórczości Ewhena Małaniuka, Natalii Liwyckiej-Chołodnej czy Ołeksy Stefanowycza. W węższym zaś tego słowa znaczeniu – do osiągnięć twórczych szkoły praskiej oraz do działalności literackiej emigracyjnej organizacji literackiej „Słowo”.

W pierwszym okresie powstały najpoważniejsze projekty twórcze Grupy z zakresu poezji, prozy i dramaturgii. Poszczególni pisarze odznaczyli się poszukiwaniami indywidualnych środków wyrazu oraz czerpaniem z filozofii egzystencjalizmu tych wzorów, które mogłyby określać credo literacko-artystyczne grupy. Jak pisze Jurij Tarnawski, credo zostało zmanifestowane w pierwszym numerze „*Nowych Poezji*” z 1959 roku i brzmiało: „Wypowiedzieć słowo po swojemu [...]”. Była to deklaracja nowoczesności oraz poszukiwania własnej wypowiedzi twórczej, której naczelnym hasłem stała się wiwisekcja duszy oparta na wzorach literatury amerykańskiej. W tym okresie do Grupy należała także poetka amerykańska Patricia Nell Warren – pseudonim ukraiński Patrycja Kyłyna, pisząca wówczas w języku ukraińskim.

Drugi okres historii „Grupy Nowojorskiej” wyznaczają lata 1972–1991. Kilka wydarzeń osobistych z tego okresu wpłynęło na zmniejszoną aktywność twórczą poszczególnych członków Grupy, aż do zerwania kontaktów personalnych, chociaż bez osłabienia indywidualnego procesu literackiego. W tym okresie członkami Grupy zostali poeci młodszego pokolenia: Roman Babował z Belgii, Marko Carynnyk, Jurij Kołomyjec, Ołeh Kowerko – z USA, a w 1985 roku – Marija Rewakowycz, przybyła wówczas do Ameryki jako emigrantka z Polski.

Bohdan Bojczuk uważa, że w 1971 roku, wraz z ustaniem wydawania rocznika literackiego „Nowe Poezje”, nastąpił rozpad nieformalnie istniejącej w latach 50. i 60. „Grupy Nowojorskiej”. Został on pogłębiony odejściem od literatury i zaprzestaniem pisanie wierszy przez poetkę Żenię Wasylkiwską. Granicę tę wyznacza ostatnia pożegnalna publikacja wierszy Żeni Wasylkiwskiej w czwartym numerze „Nowych Poezji” za 1962 rok oraz odejście od Grupy w latach 70. Patrycji Kyłyny i jej całkowite zerwanie z pisaniem w języku ukraińskim.

W latach 1972–1990 „Grupa Nowojorska” korzystała z możliwości druku własnych utworów na łamach ukraińskiego miesięcznika literackiego „Suczasnist’ ”. Tomiki poetyckie, prozę i dramaturgię publikowała w wydawnictwie tegoż miesięcznika – „Wydawnictwo »Suczasnisty«” – lub w wydawnictwach prywatnych.

Problematyką literatury „Grupy Nowojorskiej” w latach 1972–1990 zajmowali się poeci – Bohdan Tymisz Rubczak i Bohdan Bojczuk. Uczestnictwo „Grupy Nowojorskiej” w dyskursie literackim ukraińskiej emigracji zatarło ostrość autonomiczną Grupy z okresu wcześniejszego, a zwłaszcza gdy wydawano „Nowe Poezje” i prowadzono własne wydawnictwo o nazwie „Wydawnictwo Nju-Jorkśkoji Hrupy”.

Prezes Związku Ukraińskich Pisarzy „Słowo” Ostap Tarnawski, egzemplifikując życie literackie ukraińskiej emigracji w almanachu „Słowo” za 1990 rok, enigmatycznie wspominał o tym, że Bohdan Bojczuk, Jurij Tarnawski, Żenia Wasylkiwska, Wira Wowk i Emma Andijewska tworzyli autonomiczną pod względem formalnym „Grupę Nowojorską”, co wywołało zwrot ku dawnej tradycji literackiej, kiedy Grupa święciła tryumfy i znana była w USA. Pieczołowitość bibliograficzna Ostapa Tarnawskiego, zbierającego w jedną całość życie literackie emigracji ukraińskiej rozsianej po całym świecie, zawężała kanon tekstologiczny poprzez zdawkowe wspomnienie o recepcji twórczej „Grupy Nowojorskiej”. Wira Wowk, publikując rozdział *Curriculum vitae* w *Spohadach* (2003), w ogóle nie wspomniała o swojej przynależności do „Grupy Nowojorskiej”, a wręcz przeciwnie – napisała, że tworzyła jednoosobową grupę w Rio de Janeiro. Autorka nie odpowiedziała również na apel Bohdana

Bojczuka, by umieścić swoje archiwum w Library Columbia University w Archiwum Bachmietiewa jako dział archiwalny „Grupy Nowojorskiej”; swoje rękopisy, listy, dedykacje, fotografie i tomiki wierszy przekazała natomiast do Państwowego Archiwum – Muzeum Literatury i Sztuki Ukrainy w Kijowie. Poetką kierowała prawdopodobnie utrwalaona świadomość przynależności do areału literatury i kultury ukraińskiej, spotęgowana emigracją i wygnaniem, a nie poczucie ideowej przynależności do grupy literackiej, a w związku z tym potrzeba umieszczenia osobistego archiwum literackiego w bibliotece Columbia University w Nowym Jorku. W latach 1967–1986 Wira Wowk była profesorem Uniwersytetu Świętej Urszuli w Rio de Janeiro, wykładając literaturoznawstwo porównawcze, a od 1980 do 1996 roku profesorem Federalnego Uniwersytetu w Rio de Janeiro, gdzie wykładała literaturę niemiecką. Jej aktywność w kontaktach z innymi członkami „Grupy Nowojorskiej” wyrażała się we wspólnych publikacjach w miesięczniku „Suczasnist’ ” czy w zbiorowych wydawnictwach emigracyjnych.

Również Emma Andijewska zanegowała swoje uczestnictwo w „Grupie Nowojorskiej”, zwłaszcza po szeregu publikacji Mariji Rewakowycz oraz po ukazaniu się w Internecie *Wirtualnej antologii poezji „Grupy Nowojorskiej”* Romana Babowała, chociaż nie wycofała swoich materiałów poetyckich z witryny internetowej grupy, podobnie jak Wira Wowk.

W latach 1972–1990 utrwaliła się popularność czytelnicza „Grupy Nowojorskiej”, gdyż to jej członkowie na łamach miesięcznika „Suczasnist’ ” drukowali najwięcej materiałów literackich, a szczególnie poezji, w porównaniu z innymi ugrupowaniami emigracyjnymi. Publikowano wówczas recenzje literackie, prozę, dramaturgię, a także przekłady na język ukraiński z literatury amerykańskiej, angielskiej, portugalskiej, brazylijskiej i hiszpańskiej. Recepcja translatorska „Grupy Nowojorskiej” kruszyła skorupę cenzorską na Ukrainie, gdzie pod wpływem przekładów Jurija Tarnawskiego i Wiry Wowk z literatury hiszpańskiej i hiszpańskojęzycznej pojawiły się tłumaczenia Federica Garcii Lorki, Pabla Nerudy i innych, dokonywane przez kijowskich tłumaczy literatury i poetów parających się pracą translatorską.

Czytelnikowi miesięcznika „Suczasnist’ ” omawianego okresu „Grupa Nowojorska” zaczęła kojarzyć się z niezależnością literacką oraz innością w obrębie dyskursu emigracyjnej literatury ukraińskiej. Śmiałość, z jaką Emma Andijewska interpretowała sonet – jako gatunek literacki – na współczesny język poetycki, spowodowała, że stał się on indywidualnym osiągnięciem autorskim w zakresie rozwiązań ideowo-artystycznych, które czyniły twórczość poetki rozpoznawalną na tle literatury ukraińskiej. Również Bohdan Bojczuk dokonał swoistej rewolucji literackiej w obrębie utworów dramatycznych. Jego dramat *Korotka rozmowa telefonem* zrywał z dawną tradycją sceniczną, a nieformalna budowa dzieła składała

się z zespołu norm negujących zasadę trzech jedności tragedii greckiej. Poeta utworem tym nawiązywał do wydanych w 1968 roku dramatów *Hołod (1933)* i *Pryreczeni*, których bohaterowie, stykając się z brutalnością życia, wyznaczanego epoką wielkich zawirowań dziejowych i samotnością w niej człowieka, są targani przez antynomiczne żywioły. Piszący pod wpływem modernizmu, a następnie nurtu surrealistycznego, Jurij Tarnawski wprowadził konstrukcję prozy bez norm gramatycznych, znaków przestankowych, akapitów, czego przykładem pozostaje chociażby proza egzystencjalno-filozoficzna *Parni welosypedni perehony*. Dotyczy to także jego eksperymentalnej poezji o indywidualnej sile liryki refleksyjno-emocjonalnej, zawartej w wyborach autorskich z lat 1970 i 1999.

Na tle dokonań literackich „Grupy Nowojorskiej” indywidualne miejsce posiada twórczość Bohdana Tymisza Rubczaka. Aktywność twórczą poety należy uważać za istotny element literatury emigracyjnej. Obszar kultury literackiej poety jest różnorodny, chociaż w aspekcie porównawczym niewielki. Bohdan Tymisz Rubczak bowiem z uporem powtarza schemat własnej percepcji twórczej poprzez dwukrotną publikację tego samego wyboru wierszy, nieznacznie modyfikowanego, o tytule *Kryło Ikarowe*. W wyborze tym autor zawarł cały swój dorobek twórczy – od debiutanckiego tomiku z 1956 roku: *Kaminnyj sad*, po zbiorek wierszy *Osobysta Klio* z 1967 roku. Tomik *Kryło Ikarowe* pozwala dostrzec to, co w dorobku poety jest niepowtarzalne, indywidualne i zaskakujące.

Jak zauważył Jurij Tarnawski – „Mimo faktu, że »Grupa Nowojorska« nie stanowi szkoły literackiej, to twórczość jej członków jest jednak, w niektórych aspektach, bardzo podobna. Po pierwsze [...] widać to wyraźnie w modernizmie – próbach osiągnięcia niezależności artystycznej, a jednocześnie zerwania z tradycją. Ów kult nowoczesności jest różny u poszczególnych członków Grupy – u niektórych umiarkowany, a u innych radykalny – ale występuje u wszystkich. W twórczości wielu poetów Grupy zauważalny jest też wpływ filozofii egzystencjalizmu, która była popularna w powojennej Europie. Wpływ ten jest najbardziej widoczny w utworach Babowała, Bojczuka, Kyłyny, Kowerki, Rubczaka i Tarnawskiego. Z kolei elementy symbolizmu francuskiego są zauważalne w poezji Andijewskiej, Babowała, Wasylkiwskiej oraz Rubczaka. Poezja angloamerykańska miała znaczący wpływ na Bojczuka i Carynnyka, podobnie jak latynoamerykańska na Wirę Wowk, Kyłynę i Tarnawskiego” (ze wstępu do internetowej antologii o nazwie *Akwarium w morzu*).

Autonomiczna pozycja Romana Babowała w literackim dyskursie „Grupy Nowojorskiej” dokonała się w okresie kryzysu Grupy, chociaż przepełnionego pracą twórczą, widoczną i czytelną na stronicach miesięcznika „Suczasnist’”. Poeta pozostawał po części autorem

„Suczasnosti” w latach 1971–1991, a po części samotnikiem, wydającym w Belgii, gdzie mieszkał, indywidualne tomiki wierszy, także w języku francuskim.

W opozycji do twórczości „wielkiej siódemki” pozostaje poezja Jurija Kołomyjca, Ołeha Kowerki i Marka Carynnyka, którzy nie potrafili ugruntować wartości publikacyjnej swoich utworów na łamach rocznika „Nowi Poezji”, a tym bardziej w panoramie literackiej miesięcznika „Suczasnist’ ” – tak indywidualnego i różnorodnego w treści drukowanych materiałów. Twórczość przywoływanych poetów znalazła się na marginesie tematycznym grupy ze względu na abstrakcyjną treść, sprawiającą poczucie kalek dokonywanych z literatury amerykańskiej, co często brzmiało sztucznie na gruncie ukraińskim. Niewielki dorobek literacki Kołomyjca, Kowerki i Carynnyka powoduje, że ich twórczość stanowi marginalne tło „Grupy Nowojorskiej”.

Trzeci okres w historii istnienia „Grupy Nowojorskiej” to lata 1991–1999, w których ukazywał się kwartalnik literacko-artystyczny „Swito-wyd” (Nowy Jork–Kijów). Okres ten znamionowało w aspekcie politycznym powolne budowanie zrębów niepodległościowego państwa ukraińskiego. Ważną rolę w tym procesie odegrała twórczość „Grupy Nowojorskiej”, która niespiesznie, ale konsekwentnie była włączana do ogólnoliterackiego nurtu Ukrainy, zajmując należne jej miejsce w historii literatury ukraińskiej II połowy XX w. Panujący w literaturze ukraińskiej do 1991 roku niszczący ją socrealizm jako metoda twórcza powoli odchodził do lamusa historii, a jego miejsce wypełniało to, co było najcenniejsze: literatura drugiego obiegu, twórczość ukraińskich dysydentów i osiągnięcia twórcze „Grupy Nowojorskiej”, szerzej ukraińska literatura emigracyjna.

Refleksja krytyczna nad dorobkiem literackim „Grupy Nowojorskiej” istniał równolegle z powstaniem grupy, lecz ugruntowały go dopiero publikacje literaturoznawcze w kwartalniku „Swito-wyd” oraz badania literaturoznawcze dokonywane przez Mariję Rewakowycz, która pracowała nad historią grupy. Ukazały się także dwie monografie literaturoznawcy z Tarnopola Petra Soroki o twórczości Emmy Andijewskiej i o poezji Romana Babowała. W wielu aspektach krytyka literacka na Ukrainie nie jest jeszcze dostatecznie przygotowana do badań fenomenu twórczego Grupy, zwłaszcza że w archiwach literackich zostały zdeponowane jedynie fragmenty jej dzieła.

Monografia „*Grupa Nowojorska*”. *Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku* została pomyślana jako praca literaturoznawcza o „Grupie Nowojorskiej”. Stan badań nad historią „Grupy Nowojorskiej” w Polsce na obecnym etapie pozostaje niekompletny, a nawet można powiedzieć – niedostateczny. Dlatego też w niniejszej pracy ukazany jest kontekst literacki wynikający z uczestnictwa „Grupy Nowojorskiej” w

ukraińskim życiu emigracyjnym oraz jej percepcja twórcza po 1991 roku, gdy Ukraina ogłosiła niepodległość i stała się państwem niezależnym. Ważne z punktu widzenia polskich badań literaturoznawczych nad literaturą ukraińską są wydobywane na światło dzienne publikacje z roczników literackich: „Nowi Poezji”, „Słowo”, z miesięcznika „Suczasnist’ ”, z kwartalnika „Swito-wyd”, a także bogaty materiał indywidualnych wydawnictw autorskich, a nade wszystko antologie – po raz pierwszy przywoływane w Polsce. Monograficzny ogląd twórczości nowojorczyków ma na celu zakreślenie miejsca „Grupy Nowojorskiej” w panoramie literatury ukraińskiej nad Dnieprem II połowy XX wieku, bez podziału na literaturę emigracyjną i krajową, chociaż nie jest to w pełni możliwe. Jurij Tarnawski pisał bowiem, że „ukraińscy krytycy, szczególnie w kontekście »Grupy Nowojorskiej«, nurt, w którym tworzyła grupa, określali jako surrealizm. W istocie, nie ma on bezpośredniego związku z klasycznym francuskim surrealizmem lat 20. i 30. XX wieku, chociażby dlatego, że ten surrealizm w założeniu nie był ruchem literackim, skierowanym na zmienienie ludzkości w celu wyrwania jej z więzienia racjonalizmu. Jednakże pomiędzy tymi zjawiskami istnieją oczywiste podobieństwa i chociaż pisanie asocjacyjne nie jest ściśle tym samym, co pisanie automatyczne, efekty ich obu mogą być czasami nie do odróżnienia”.

W metodologicznej formule monografii wykorzystano następujące narzędzia i metody badawcze: analizę historyczną fenomenu powstania „Grupy Nowojorskiej” oraz analizę krytycznoliteracką ich dzieła. Szczegółowo badano także teksty źródłowe i literaturę przedmiotu.

Łączenie różnych kręgów problematycznych, takich jak historia „Grupy Nowojorskiej” z jej literacko-estetyczną stroną percepcji twórczej, miało na celu wyjaśnić oraz przybliżyć dzieło literackie Grupy, rozwikłać styl oraz kontekst historycznoliteracki. Stąd w monografii została zawarta uogólniona refleksja literacka, zmierzająca ku formule, mającej zakreślić nie tylko horyzonty estetyczne „Grupy Nowojorskiej”, ale także jej ideowe wyznaczniki twórcze, takie jak mentalność, patriotyzm, erudycja, lektury, świat zewnętrzny i świat wewnętrzny oraz dążenia ideowo-literackie wyznaczone czasem (lata 50. oraz okres 1970–1999) i miejscem (Nowy Jork – USA, Kijów, Lwów – Ukraina). W monografii przeważa pogląd, że dzieło „Grupy Nowojorskiej” jest spójną całością literacko-artystyczną, którą zrodziła ukraińska emigracja po 1945 roku w największej metropolii kulturalnej świata – w Nowym Jorku, a szerzej w najbardziej wolnym kraju – USA. Na marginesie tego stwierdzenia należy dodać, iż poetka Wira Wowk uważała, iż to Rio de Janeiro pozostawało w jej życiu osobistym i w twórczości największym centrum Trzeciego Świata. To stwierdzenie poetki wskazywałoby na to, że twórczość „Grupy Nowojorskiej” wyrastała z silnych korzeni europejskich oraz ze

świadomości poczucia przynależności do narodu o głębokiej tradycji chrześcijańskiej, sięgającej historycznej rzeczywistości kończącego się pierwszego tysiąclecia, kiedy w 988 roku książę kijowski Włodzimierz Wielki chrzcił się ze swoim państwem w rycie bizantyjskim. Twórczość „Grupy Nowojorskiej” znamionuje nowatorstwo estetyczne, stąd obecna w monografii próba pochylenia się nad dziełem ukraińskich emigrantów, z pełną świadomością służebnej roli historyka literatury wobec ich fenomenu twórczego.

Monografia składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia i bibliografii.

Rozdział pierwszy pt. *Historia powstania „Grupy Nowojorskiej” oraz jej kontakty z Ukrainą*, składający się z czterech podrozdziałów, dotyczy historii powstania Grupy oraz kontaktów poszczególnych jej członków z pisarzami ukraińskimi lat 60. XX w. – Dmytrem Pawłyyczką i Iwanem Draczem, którzy odwiedzali Nowy Jork, spotykając się z pisarzami emigracyjnymi. Wśród problematyki badawczej i metodologicznej tego rozdziału znalazła się także refleksja o ważności funkcji literackiej, którą wypełniała „Grupa Nowojorska” w życiu społeczno-kulturalnym ukraińskiej wspólnoty emigracyjnej w USA, w Europie Zachodniej czy w ogóle w literaturze.

Rozdział drugi pt. *Prasa literacka i antologie poezji w służbie „Grupy Nowojorskiej”*, zawierający podrozdziały tematyczne, jest próbą uporządkowania materiału publikacyjnego nowojorczyków poprzez analizę treściową roczników: „Nowi Poezji” i „Słowo”, miesięcznika emigracyjnego „Suczasnist’ ” oraz kwartalnika „Swito-wyd”. Centrum badań i zainteresowań literaturoznawczych stanowią także druki zwarte ukazujące się jako antologie poezji, takie jak antologia poezji emigracyjnej *Koordynaty* z 1969 roku, prezentująca utwory nowojorczyków na tle dokonań innych pisarzy emigracyjnych, oraz antologia *Poza tradycji* z 1993 roku, o podobnym charakterze merytorycznym. Trzy antologie poświęcone wyłącznie dokonaniom twórczym nowojorczyków ukazały się już po odzyskaniu przez Ukrainę niepodległości. Są to: portugalskojęzyczna antologia Wiry Wowk *Colméia* (1993), wydana w Brazylii, i dwie antologie krajowe – *Poety „Nju-Jorkśkoji hrupy”* z 2003 roku, w opracowaniu literaturoznawcy z Charkowa Ołeksandra Astafjewa, oraz antologia Marii Rewakowycz *Piwstolittja napiwtyszi*, wydana w Kijowie w 2005 roku. Rozdziałowi temu towarzyszy refleksja o znaczeniu twórczości „Grupy Nowojorskiej” na tle literatury ojczystej i próba jej powrotu nad Dniepr w latach 1991–1999. Perspektywa bez mała 50 lat od powstania Grupy coraz wyraźniej pokazuje pozycję literacką nowojorczyków, zwłaszcza w kontekście radzieckich pisarzy ukraińskich uwikłanych w służebną rolę reżimowi sowieckiemu przed 1991 rokiem.

Z treści dzieła literackiego „Grupy Nowojorskiej” wyłania się obraz szczególnego rodzaju symbiozy twórczej. Poeci żyli bowiem jako emigranci, ocierali się o pogranicze narodów, kultur i języków, a tworząc w danej rzeczywistości, czerpali z niej życiодajne doświadczenia. Ich nawarstwianie się stanowiło o pełni dzieła literackiego.

Aspekt ten rozwijam w rozdziale trzecim pt. *Problematyka twórczości „Grupy Nowojorskiej”*, gdzie ukazuję indywidualne portrety pisarzy, ich poszukiwania twórcze, rozterki, myślenie mityczne oraz doświadczenie słowa zdobyte w obcowaniu z masową kulturą amerykańską, jako nieodłączny element świadomościowy ludzkości II połowy XX wieku.

W rozdziale czwartym pt. *Sakralizacja wygnania oraz nostalgii w dyskursie literackim „Grupy Nowojorskiej”* analizuję najważniejsze tematy występujące w twórczości nowojorczyków. Są to motywy wygnania, tak często podejmowane przez poetów, oraz motywy sakralne, wyrażające napięcia uczuciowe w przełomowych momentach życia, w obliczu samotności, śmierci czy nieszczęśliwych miłości.

Oba rozdziały – trzeci i czwarty – stanowią uszczegółowienie tematu wygnania oraz nostalgii. W rozdziałach tych dokonuję syntetycznego opisu osobistych losów nowojorczyków na tle doświadczeń twórczych oraz spełnienia literackiego. Cytując materiał źródłowy, zamieszczałem wiersze ważne w twórczym dorobku lub charakterystyczne dla poszczególnych poetów. Niejednokrotnie korzystałem także z moich tłumaczeń, które ukazały się w antologii *Po tamtej stronie deszczu. Poezja ukraińska* (Lublin 1998), oraz z indywidualnych tomików tłumaczeń wierszy Mariji Rewakowycz, Romana Babowała, Jurija Tarnawskiego, Bohdana Bojczuka i Wiry Wowk.

Monografię zamyka obszerna bibliografia wyboru twórczości „Grupy Nowojorskiej” z chronologicznym podziałem na twórczość własną Grupy i alfabetycznym układem pokłosa badań naukowych nad twórczością Grupy z lat 1959–2014, zawierającym prace krytycznoliterackie, eseje, monografie. Wśród materiałów zamieszczam także informacje o zbiorach archiwalnych „Grupy Nowojorskiej” oraz o Archiwum Wiry Wowk w Państwowym Archiwum – Muzeum Literatury i Sztuki Ukrainy w Kijowie. Zbiory archiwalne poetki: autografy, listy, dedykacje książkowe, fotografie, miałem okazję zgłębić w kwerendzie archiwalnej. Archiwum „Grupy Nowojorskiej”, znajdujące się w Bibliotece Columbia University w USA, zawiera zasoby zdeponowane z inicjatywy Bohdana Bojczuka i dotyczy poetów: Emmy Andijewskiej, Bohdana Bojczuka, Jurija Tarnawskiego i Mariji Rewakowycz. Na zakończenie dokonuję podsumowania rozważań zawartych w monografii i formułuję końcowe wnioski naukowe, w których zawieram ważne sentencje co do – historii powstania i funkcjonowania

Grupy, jej upodobań literackich, losów oraz napięć zewnętrznych i wewnętrznych, którym podlegali jej członkowie. Wnioski te zostały sformułowane w sześciu punktach.

1. „Grupa Nowojorska” wyrażała w swojej twórczości najbardziej oryginalne tendencje i zjawiska charakterystyczne dla ukraińskiej literatury emigracyjnej II połowy XX wieku, takie jak egzystencjalizm, surrealizm, a nawet kategorie absurdu, będące odmianą wewnętrznego wyboru i głosem nakazu moralnego.
2. Ogólny schemat twórczości „Grupy Nowojorskiej” zasadzał się na wyrażaniu prawdy. Mimo że grupa nie stworzyła manifestu literacko-artystycznego, odrzucała schemat oparty na chronologii rozwoju literatury, a jej wypowiedzi twórcze miały charakter autonomiczny.
3. Poszczególni autorzy tworzyli indywidualnie, koncentrując się w głównej mierze na własnej wivisekcji psychologicznej. Mimo zbiorowego podglebia, nie wzorowali się na dziełach przez siebie stworzonych. Jeżeli zachodziły jakieś okoliczności ukazujące zbieżności utworów, odbywało się to na zasadzie intelektualnej symbiozy oraz przeświadczenia o ważności tradycji, zwłaszcza tych samych źródeł narodowych oraz kontekstu epoki, w której przyszło żyć - szerzej emigracji i wygnania.
4. „Grupa Nowojorska” czerpała inspirację do twórczości z tęsknoty za utraconym dzieciństwem, domem rodzinnym i ojczyzną. Losy indywidualne, napięcia i konflikty wewnętrzne, będące wynikiem lęków twórczych, nakładały na siebie: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. Stąd tak aktywne uczestnictwo nowojorczyków w życiu literackim Ukrainy po odzyskaniu przez nią niepodległości państwowej w 1991 roku.
5. Twórczość „Grupy Nowojorskiej” pozostaje głęboko zakorzeniona w autentycznej tradycji ukraińskiej, mimo refleksyjności wobec nurtów literatury światowej, zwłaszcza tych, które nie mogły rozwijać się nad Dnieprem w latach 50. i 60. XX wieku ze względu na dotkliwą cenzurę i terror sowiecki na Ukrainie. Do nich należy egzystencjalizm, najbardziej zadomowiony w twórczości nowojorczyków, surrealizm oraz elementy symbolizmu narodowego opisujące kataklizmy dziejowe Ukrainy.
6. Bezsporną zdobyczą „Grupy Nowojorskiej” było odwołanie się do romantyzmu ukraińskiego i modernizmu, do dzieła Tarasa Szewczenki, Łesi Ukrainki i prometeizmu Iwana Franki, a także desygatów wartości estetycznych współwygnańca Ewhena Małaniuka.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych (artystycznych).

Prowadzone przeze mnie naukowe badania literaturoznawcze koncentrują się na ukraińskiej literaturze XX wieku: ukraińska literatura lat 60., ukraińska literatura emigracyjna oraz ukraińska literatura tworzona w Polsce po 1956 roku.

Wśród zagadnień badawczych prowadzącym pozostaje temat o ukraińskich poetach „Szkoły Kijowskiej” (1956–1985 - rok śmierci Wasyla Stusa na zesłaniu w karczerze śmierci Kuczino, Obwód Permski). Są to poeci Mykoła Worobjow, Wiktor Kordun, Wasyl Hołoborod’ko. Wiele uwagi poświęciłem również innym dysydentom ukraińskim lat 60.: Wasylowi Stusowi, Linie Kostenko, Switłanie Jowenko oraz lwowskiemu poecie Ihorowi Kałynciowi.

Twórczość poetycka Ihora Kałyncia była przedmiotem moich szczegółowych badań naukowych i została zawarta w pracy doktorskiej: „Poezja Ihora Kałyncia jako współczesne wcielenie mitu o Mytusie. Monografia twórczości” (Lublin 1998). Promotorem mojej rozprawy doktorskiej był prof. dra hab. Michał Łesiów, wybitny sławista znający Ihora Kałyncia osobiście. 9 czerwca 1998 roku odbyła się publiczna obrona mojej pracy doktorskiej, promotor: prof. dr hab. Michał Łesiów (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Florian Nieuważny (1929–2009), (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Włodzimierz Mokry (Uniwersytet Jagielloński).

W 2003 roku w Wydawnictwie UMCS ukazała się moja książka o twórczości Ihora Kałyncia: *Portret ze skrzydłem archaniola. O poezji Ihora Kałyncia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2003, ISBN 83-227-2076-9, ss. 107, jako pokłosie badań twórczości tego wybitnego poety ukraińskiego.

Na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dziesięć wieków tożsamości literatury ukraińskiej”, 27 listopada 2002 roku, w Zakładzie Filologii Ukraińskiej UMCS w Lublinie – wygłosiłem referat: „Twórczość poetycka Ihora Kałyncia okresu »Niewolniczej Muzy«”. Ponadto wygłosiłem kilka referatów o twórczości Ihora Kałyncia na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych.

Jako pokłosie moich badań naukowych twórczości Ihora Kałyncia ukazały się niniejsze artykuły:

1. Recepcja poezji Ihora Kałyncia, „Teka” Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie, Volume I, Lublin 2004, ISSN 1733-2249, s. 59–76.
2. Recepcja poezji Ihora Kałyncia, [w:] *Ukrajina i Polska: Dialog kultur*, Łuck (Ukraina) 2005, ISBN 966-600-169-1, s. 498–517.
3. Twórczość Ihora Kałyncia okresu „Przebudzenia Muzy” (1962–1972), [w:] *Ukraińskie zbliżenia literackie*, [tom pokonferencyjny], pod red. Ihora Nabytowycza, Lublin 2006, ISBN 83-277-2533-7, s. 149–167.
4. Poezja Ihora Kałyncia w świetle badań literaturoznawczych, „Krakowskie Zeszyty Ukrainoznawcze, t. 11–12, Kraków 2010, s. 251–268.

Zajmowałem się także twórczością ukraińskich poetów z Łucka na Wołyniu: Josyp Struciuk, Iwan Czernecki i Petro Mach, uwypuklając polsko-ukraińskie elementy w ich dyskursie literackim. O twórczości tych poetów wygłosiłem referat na Międzynarodowej Konferencji w Łucku oraz zamieściłem artykuł naukowy w tomie pokonferencyjnym który ukazał się w Łucku: *Motyw utraczenoho dytanstwa u tworczyti poetiw porubizza* (Josyp Strucik, Petro Mach, Iwan Czernecki), „Naukowyj wisnyk Wołynskoho derżawnondzo uniwersytetu im. Łesi Ukrajiny”, nr 9/2001, s. 214–218.

Ważnym tematem badawczym pozostaje dla mnie twórczość ukraińskich pisarzy i poetów mieszkających w Polsce, piszących w ukraińskim języku literackim (Ostap Łapski, Iwan Złatokudr, Mila Łuczak, Jurij Hawryluk, Jewhenija Żabińska) lub piszących ukraińską gwara podlaską (Sofija Saczko, Stepan Sydoruk, Bazyli Albiczuk, Maria Sarnacka). Tematyce tej poświęciłem wiele artykułów naukowych, które publikowałem w rocznikach „Ukraiński Almanach” i „Ukraiński Zaulek Literacki”.

Do ważniejszych publikacji, dotyczących tego zagadnienia należą:

1. *U poszukach słowa. Dejaki aspekty poezji Mili Łuczak i Ostapa Łapskiego*, „Ukrajński literaturnyj prowuok” (Lublin), t. 4/2004, ISBN 83-919278-2-2, s. 376–380.
2. *Literatura ukraińska w Polsce po roku 1956 i jego rola w edukacji międzyszkolnej*, [w:] *Edukacja międzykulturowa jako wyzwanie XXI wieku*, [tom pokonferencyjny], Białystok 2005, ISBN 83-921930-5-9, s. 57–72.
3. *Wizantijśki motywy w poetycznij tworczyti Iwana Kyrasiuka*, [w:] *W kręgu historii i kultury Słowian Wschodnich. Tom jubileuszowy prof. dra hab. Stefana Kozaka*, pod red. Mirosławy Kaweckiej i innych, KUL, Lublin 2008, ISBN 978-83-7363-679-8, s. 111–117.
4. *Sofija (Zosia) Saczko – podlaska poetka literackiego pogranicza białorusko--ukraińskiego*, [w:] *Fenomen pogranicza. Polska, ukraińska i białoruska literatura – wzajemne przenikanie i wzbogacanie*, [tom pokonferencyjny], Wydawnictwo Knihazbor, Mińsk (Białoruś) 2008, s. 345–355.
5. *Miż Słowom i mowczannjam. Dekilka zahalnych dumok pro naszu literaturu*, „Ukrajński literaturnyj prowuok” (Lublin) 2010, t. 10, s. 167–176. *Ukraińska literatura na Podlasiu-od gwary do języka literackiego*, [w:] *Podlasie w literaturze – literatura Podlasia (po 1989 roku). Nowoczesność – regionalizm – uniwersalizm*, [tom pokonferencyjny], pod red. Marka Kochanowskiego i Katarzyny Kościwicz, Wydawnictwo Uniwersyteckie Trans Humana, Białystok 2012, ISBN 978-83-61209-82-9, s. 79–100.
6. *Dejaki aspekty identyczności ukraińskoho literaturnoho fenomenu na Piwnicznemu Pidliaszi*, „Ukrajński literaturnyj prowuok” (Lublin) 2013, t. 13, s. 207–224.

Temat ukraińskiej literatury tworzonej przez pisarzy i poetów mieszkających w Polsce został odzwierciedlony w moich wystąpieniach na konferencjach naukowych:

1. Ogólnopolska Konferencja „Historia i literatura mniejszości narodowych i grup etnicznych na Pomorzu”, 26 marca 2003 roku, Biblioteka im. Jarosława Iwaszkiewicza w Łęborku – referat: „Piewcy stepowej Hellady. Literatura ukraińska w Polsce”.
2. I Konferencja Naukowej Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku „Edukacja międzykulturowa jako wyzwanie XXI wieku”, 10–11 marca 2005 roku – referat (10 marca 2005 roku): „Literatura ukraińska w Polsce po roku 1956 i jej rola w edukacji międzyszkolnej”.
3. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Fenomen pogranicza: polska, ukraińska i białoruska literatura. Wzajemne przenikanie i wzbogacanie”, UMCS w Lublinie, 17–18 października 2007 – referat: „Sofija (Zosia) Saczko – podlaska poetka pogranicza literackiego białorusko-ukraińskiego”.
4. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Podlasie w literaturze – literatura Podlasia (po 1989 roku). Nowoczesność – regionalizm – uniwersalizm”, 13–14 października 2011 roku, Uniwersytet w Białymstoku – referat: „Ukraińska literatura na Podlasiu – od gwary do języka literackiego”.

Ważną część moich badań naukowych stanowi twórczość ukraińskiej emigracji. Są to badania literaturoznawcze poświęcone grupie literackiej o nazwie „Grupa Nowojorska”. Działała ona w Nowym Jorku w latach 1959- 1991, a po odzyskaniu przez Ukrainę niepodległości państwowej, próbowała rozpoznać rynek literacki w Kijowie i Lwowie, poprzez publikację własnych tomików wierszy na Ukrainie. W 1990 roku został powołany przez poetów grupy Bohdana Bojczuka i Marię Rewakowycz, kwartalnik literacki o nazwie „Swito-wyd” (1990-1999), ukazujący się początkowo w USA (Nowy Jork), a następnie na Ukrainie w Kijowie. Odegrał on ważną rolę w integracji literatury ukraińskiej zwłaszcza poetów lat 60., postmodernizmu lat 90. oraz emigracji.

Problematyce tej poświęciłem dwie monografie naukowe:

1. *Scalanie rozbitego świata. Twórczość literacka ukraińskich poetów emigracyjnych „Grupy Nowojorskiej”*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2008, ISBN 978-83-227-2861-1, ss. 300 + 8 stron kolorowych ilustracji.
2. *„Grupa Nowojorska”. Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku*, Wydawnictwo Episteme, Lublin 2014, ss. 302, ISBN 978-83-62495-56-1, ss. 297 + 4 strony kolorowych ilustracji.

Napisałem szereg artykułów naukowych o „Grupie Nowojorskiej” oraz umieściłem lub

uaktualniłem hasła o najważniejszych członkach grupy w Internecie na Wikipedii: Wira Wowk, Bohdan Bojczuk, Jurij Tarnawski, Emma Andijewska.

Ponadto wydałem dziewięć książek tłumaczeniowych popularyzujących twórczość „Grupy Nowojorskiej” w Polsce. Część z tych książek została wydana w wersji dwujęzycznej. (Informacja o tym zawarta jest w moich „Publikacjach za okres 1998-2014”).

Do ważniejszych artykułów o tej tematyce zaliczam:

1. *Prysutnist' lubowy a solodka intymnist': pro poezji Mariji Rewakowycz* [wstęp do książki poetyckiej:] Marija Rewakowycz, *Zelenyj dach*, Kijów 1999, s. 5–11, przedrukowany w „Ukrajinskyj Almanach” (Warszawa) 2000, ISSN 1426-7470, s. 359–365.
2. *Kilka uwag o poezji Bohdana Bojczuka*, [wstęp do:] Bohdan Bojczuk, *Miłość w trzech odsłonach i inne wiersze* [współtłumaczenie: T. Karabowicz, Jan Leończuk], Białystok 2001, s. 7–14.
3. *Wiersze poetów ukraińskich z „Grupy Nowojorskiej”*, „Almanach Epea” (Białystok), nr 3/2003, s. 155–167.
4. *Idiomatyczny dyskurs prawdy w tomiku wierszy poetki Wiry Wowk „Kobiece maski”*, [wstęp do tomiku wierszy:] Wira Wowk, *Kobiece maski*, Wydawnictwo Episteme, Lublin 2014, s. 139–144.

Na temat twórczości „Grupy Nowojorskiej” wypowiadałem się na międzynarodowych (Kijów, Lwów) i krajowych (Lublin) konferencjach naukowych, a także na panelach dyskusyjnych o ukraińskiej literaturze w Warszawie, Lublinie i Gdańsku. Ponadto popularyzowałem twórczość Emmy Andijewskiej na wykładzie w Monachium w 2010 roku, oraz we Lwowie na spotkaniu naukowym z pracownikami Narodowej Ukraińskiej Akademii Nauk (na zaproszenie prof. Jewhena Nachlika).

Na temat twórczości „Grupy Nowojorskiej” wystąpiłem na następujących konferencjach:

1. Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Państwowym Uniwersytecie im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (Ukraina), 24–27 maja 2001 – referat: „Temat Kijowa w twórczości Wiry Wowk”.
2. Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie, 2 października 2004 roku – referat: „Obraz Kijowa w twórczości poetyckiej „Grupy Nowojorskiej”.
3. Międzynarodowa Konferencja Naukowa Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (Ukraina) „Język, kultura i przekłady w okresie globalizacji”, 20–21 września 2005 roku – referat: „Przekłady poetyckie z języków romańskich »Grupy Nowojorskiej« (1959–1973)”.

4. III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura literacka emigracji rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej XX wieku. Konteksty, estetyka, recepcja”, KUL Jana Pawła II w Lublinie, 13–15 października 2011 roku – referat: „Tłumaczenia emigracyjnej literatury ukraińskiej na język polski”.

5. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studia Ingardeniana: Intertekstualność w tekście literackim”, 13 listopada 2012 roku, UMCS w Lublinie – referat: „Problematyka dramatu Wiry Wowk *Śmieszny Święty* w aspekcie porównawczym do dramatu *Skazane kochać* Bohdana Bojczuka”.

Pracując jako adiunkt w Zakładzie Filologii Ukraińskiej UMCS w okresie 1998–2013 prowadziłem zajęcia dydaktyczne – „Wiedza o kulturze Ukrainy” na filologii ukraińskiej (dalej FU) UMCS (I–V rok) oraz na kierunku sławistyka. Były to wykłady oraz ćwiczenia z: „Wiedzy o kulturze Ukrainy” dla II roku FU, „Historii literatury ukraińskiej” – odpowiednio dla I, II i III roku FU oraz z „Praktycznej nauki języka ukraińskiego” (I–V rok FU) i z „Praktyk pedagogicznych” (Glottodydaktyka – wykłady IV–V rok FU).

W 2013 roku zachorowałem i przebywałem na urlopie dla poratowania zdrowia.

W latach 2004–2010 pod moim kierunkiem naukowym powstało 16 prac magisterskich z zakresu literaturoznawstwa ukraińskiego XX wieku, zaś w latach 2011–2013 – 20 prac licencjackich z zakresu literatury ukraińskiej XIX i XX wieku..

W okresie 2000–2013 byłem recenzentem 35 prac magisterskich o profilu literaturoznawczym (napisanych pod kierunkiem naukowym: prof. dra hab. Floriana Nieuważnego, prof. dra hab. Ihora Nabytowycza i dr Ludmiły Siryk) oraz jednej z pogranicza literaturoznawstwa i językoznawstwa ukraińskiego (napisanej pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Michała Łesiowa).

W latach 2001–2004 prowadziłem zajęcia z „Wiedzy o kulturze Ukrainy” na podyplomowych studiach filologii rosyjskiej na Wydziale Humanistycznym UMCS. Wówczas pod moim kierunkiem 17 osób napisało prace dyplomowe.

Brałem udział w trzech edycjach „Wykładów Otwartych UMCS w Lublinie”: w 2000/2001 roku (wykład: „Dziedzictwo kultury ukraińskiej”), w 2002/2003 roku (wykład: „Tożsamość Cerkwi ukraińskiej”), w 2012/2013 roku (wykład: „Dziedzictwo i tożsamość kultury ukraińskiej”).

Wykłady te zostały wydane w formie książkowej:

1. *Dziedzictwo kultury ukraińskiej* [seria wydawnicza: Wykłady Otwarte UMCS – nr 35], Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2001, ISBN 83-227-1775-X, ss. 74.

2. *Tożsamość Cerkwi ukraińskiej* [seria wydawnicza: Wykłady Otwarte UMCS – nr 47], Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2004, ISBN 83-227-2294-X, ss. 85.
3. *Dziedzictwo i tożsamość kultury ukraińskiej*, Wydawnictwo Episteme, Lublin 2012, ISBN 978-83-62495-13-9, ss. 199.

Jestem autorem siedmiu publikacji zwartych, siedmiu prac redakcyjnych, redaktorem naczelnym rocznika literacko-naukowego „Ukraiński Zaulek literacki”, siedemnastu rozpraw i artykułów naukowych, trzydziestu jeden recenzji naukowych, trzydziestu czterech prac o charakterze popularnonaukowym. Uczestniczyłem w dwudziestu dwóch konferencjach naukowych oraz wygłosiłem szereg wykładów popularyzując wiedzę z zakresu literaturoznawstwa ukraińskiego i kultury ukraińskiej. Opracowałem, jak już wspominałem, hasła internetowe o pisarzach ukraińskich do Wikipedii w językach – polskim i ukraińskim.

Opracowałem w formie manuskryptowej wykłady z „Literatury ukraińskiej” dla I roku filologii ukraińskiej UMCS – „Literatura okresu Rusi Kijowskiej (Państwa Kijowskiego)”, „Literatura okresu Wielkiego Księstwa Litewskiego, Korony, literatura polemiczna, okres baroku, intermedia”, „Twórczość Hryhorija Skoworody i innych poetów ukraińskich XVIII wieku”. Przygotowałem również dwa zagadnienia z zakresu literatury ukraińskiej XIX wieku dla studentów II roku FU UMCS – w postaci manuskryptu komputerowego znajdują się w moich zasobach dydaktycznych, a także tematy do przedmiotu „Wiedza o kulturze Ukrainy” – w formie 30 wykładów o charakterze porównawczym z odnośnikami do bibliografii i tekstów źródłowych.

Byłem współopiekunem dialektologicznych obozów naukowych studentów filologii ukraińskiej UMCS w Czeremsze i Bielsku Podlaskim. Wielokrotnie hospitowałem zajęcia studentów w ramach praktyk studenckich w Szkole Podstawowej z ukraińskim językiem nauczania im. Markijana Szaszkiewicza w Przemyślu oraz w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, gdzie wykładany jest język ukraiński.

W omawianym okresie 1998-2013 byłem organizatorem lub współorganizatorem konferencji naukowych w Zakładzie Filologii Ukraińskiej UMCS, na których wygłaszałem referaty lub brałem udział w dyskusjach panelowych. Uczestniczyłem także w konferencjach o literaturze ukraińskiej poza UMCS w kraju oraz za granicą. Niektóre z tych form mojej działalności wymieniam jako przykład zaangażowania na rzecz dialogu kulturowego, literackiego, a także zbliżenia polsko-ukraińskiego w naszej części Europy.

Sprawowałem opiekę naukową z ramienia UMCS nad studentami filologii ukraińskiej Uniwersytetu Greifswald (Niemcy), 11–12 maja 2004 roku.

Prowadziłem szkolenie w formie wykładu 13 i 20 marca 2006 roku w Sali Konferencyjnej Chełmskiej Biblioteki Publicznej (ul. Partyzantów 40) dla bibliotekarzy i nauczycieli języka polskiego woj. lubelskiego, poświęcone współczesnej literaturze ukraińskiej.

Wielokrotnie pełniłem funkcję tłumacza lub opiekuna z polecenia rektora UMCS oficjalnych spotkań przedstawicieli Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z delegacjami uniwersyteckimi z Ukrainy.

Ukończyłem Podyplomowe Studium Muzeologiczne w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, 2012/2013.

Ze względu na zły stan zdrowia prof. dra hab. Floriana Nieuważnego, promotora pracy doktorskiej mgra Wiktora Jaruczyka z Państwowego Wołyńskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku, byłem nieformalnym opiekunem naukowym rozprawy doktorskiej mgra Wiktora Jaruczyka, obronionej w 2005 roku.

Ponadto byłem dwukrotnie sekretarzem podczas obron rozpraw doktorskich z zakresu literaturoznawstwa.

Członkostwo w redakcjach pism naukowych oraz literackich:

1. Członek redakcji kwartalnika literackiego „Swito-wyd”(w latach 1989–1999, Kijów–Nowy Jork).
2. Redaktor naczelny rocznika literackiego „Ukraiński Zaulek Literacki” (2001–2014).
3. Członek zespołu redakcyjnego „Almanach Ukraiński” (Warszawa 2005).
4. Członek zespołu redakcyjnego kwartalnika pedagogicznego „Ridna Mowa”, redagowanego przez Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie, (od 2007 roku).
5. Członek redakcji kwartalnika literacko-artystycznego „Metafora” (Kraków).

Przynależność do Towarzystw Naukowych, związków twórczych oraz organizacji społecznych:

1. Lubelskie Towarzystwo Naukowe
2. Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych przy Oddziale Polskiej Akademii Nauk w Lublinie (w kadencjach: 1999–2002, 2002–2005, 2005–2008; do maja 2008 – sekretarz Komisji)
3. Związek Nauczycielstwa Polskiego
4. Związek Literatów Polskich Oddział w Lublinie
5. Narodowy Związek Pisarzy Ukrainy

6. Towarzystwo Miłośników Skansenu Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi (sekretarz Towarzystwa od 1990 roku)
7. Członek honorowy Klubu Inteligencji Twórczej Stowarzyszenia Żywych Poetów w Brzegu

Nagrody i wyróżnienia:

1. Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 2007, 2011
2. Nagroda Prezydenta Miasta Lublin „Za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechnianie dóbr kultury”: 2011
3. Nagroda Marszałka Województwa Lubelskiego: 2011

Odznaczenia państwowe:

1. Srebrny Krzyż Zasługi (4 lipca 2000), wręczony podczas inauguracji roku akademickiego UMCS 2000/2001, 23 października 2000 roku
2. Medal Państwowy Ukrainy „Za Zasługi” (Za Zasługi, III stopnia), (2005), przyznany przez prezydenta Ukrainy Wiktora Juszczenkę, za zasługi na rzecz dialogu i porozumienia polsko-ukraińskiego
3. Złoty Krzyż Zasługi (28 kwietnia 2008), wręczony przez Wojewodę Lubelskiego 3 maja 2008 roku
4. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, nr 294–2013–12, przyznany 12 lipca 2013 roku

Tadeusz Karabowin

* w przypadku, gdy osiągnięciem tym jest praca / prace wspólne, należy przedstawić oświadczenia wszystkich jej współautorów, określające indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie